

2018

S N Ø F R I D

Çatılı/Forfatter: Arne Berqren
Bagdadall/Regissør: Haukur J. Gunnarsson

SÁMI
SAMI NATIONAL THEATRE
NAŠUNÁLA
TEÁHTER
GUOVDDAGEAIDNU NORGÁ

Ráhkistuvvan sámenieida poastamearkkas.

Poastamearkkas lea go Harald Hårfagre ja Snøfrid deaivvadeaba Toftes Dovres.

Dallánaga dáhpáhuvvá!

Dáiddár Sverre Morken govvida sudno buolli ráhkisvuoda.

Forelsket samekvinne på frimerke.

På frimerket møter Harald Hårfagre Snøfrid ved Tofte på Dovre. Og det er da det skjer!

Det er kunstneren Sverre Morken som har gjenskapt det hete møtet mellom de to.

“Min áigumuš lea ovddidit sámi lávdedáidaga ja nu doalvut sámegeiela ja kultuvrra miehtá Sámi ja máilmmi.” “Vár ambisjon er å utvikle den samiske scenekunsten og på den måten spre det samiske språket og kulturen rundt om i Sápmi og i verden.”

Sámi Našunálateáhter Beaivvás

Ráhkis geahččit Kjære publikum

Snøfrid Vuosttaš álgočájálmas 2018 Første urpremiere 2018

Teáhterii lea álohii hui earenoamáš ovdanbuktit ođđa dramatihka, mainna guhká leat ovttasbargan čeahpes olbmuiquin. Dál lea áigi fas čájehit ođđa teáhterbihtá - ja čiehkagasas leamaš máidnasa, miehtá min čáppa Sámi eatnama, go sámenieida Snøfrid náitalii gonagas Harald Hårfagren.

Soai oaččuiga njeallje bártni ja čállosiin navdet ahte Snøfrid lea máddu norgga gonagasaide.

Bihtá lea min vuosttaš álgočájálmas 2018:s ja dán jagi ollodahkii čájuhuvvot eambo.

Váldet bures vuosttá Snøfrid ja Harald Hårfagre, go soai boahntiba.

Det er alltid stort for et teater å få presentere ny dramatik, med lange forberedelser og med mange flinke folk involvert.

Så nå lar vi denne gjemte fortellingen om samekvinnen Snøfrid, som giftet seg med Kong Harald Hårfagre, fly ut på sin ferd over Sápmis vakre vinterlandskap. Det sies at det er fra samekvinnen Snøfrid at den norske kongerekken ble ført videre, de fikk fire sønner.

Dette er vår første urpremiere i 2018 og det kommer flere og mer i løpet av året.

Ta vel i mot Snøfrid og Kong Harald Hårfagre som kommer til et teater nært deg.

Bures Boahntin! / Velkommen

Rolf Degerlund
Teáhterhoavda/Teatersjef
Sámi Našunálateáhter Beaivvás

Kjære publikum

Mitt første møte med historien om Snøfrid var i forbindelse med kong Harald og dronning Sonjas besøk i Kautokeino i 1993. Dette var i min første periode som teatersjef for Det Samiske Nasjonaltreatret Beaivváš. Jeg ble da kontaktet av leder for mottakelseskomiteen, Alf Isak Keskitalo, som ville at jeg skulle lese et kapittel fra Islendingen Snorre Sturlasons Kongesagaer (Heimskringla) for kongeparet, på originalspråket. Kapitlet omhandlet Kong Harald Hårfagres altopplukende kjærlighet for den samiske Snøfrid; “den fagreste kvinne en kunne se”.

Når jeg så fikk en forespørsel fra min etterfølger i sjefsstolen, Rolf Degerlund, om å sette opp Arne Berggrens tolkning av denne historien, var jeg ikke i tvil: Endelig fikk jeg bringe noe av min egen islandske kulturarv til Sápmi. “Snøfrid” handler om kjærlighetens enorme kraft, som kan både ødelegge og bygge opp, og om et menneskes reise gjennom mørket for å nå lyset. Stykket forteller også om to folk som har levd side om side gjennom århundrer, noen ganger i fred og gjensidighet, andre ganger i mistro og fiendtlighet.

Velkommen

Haukur J. Gunnarsson
Regissør

Snøfrid

Ráhkis geahččit

Mun muittán vuohččan go lohken Snøfrida máidnasa birra, lei dalle go gonagas Harald ja dronnet Sonja finaiga Guovdageainnus 1993:s. Mun ledjen álgán teáhterhoavdan Beaivváži, go Alf Isak Keskitalo – guhte lei vuostáiváldinkomitea jodiheadjin – jearai mu lohkat Islándda originálagillii min gonagasbárrii ovttá kapihttala Snorre Sturlason Gonagasaid ságámuitalusain (Heimskringla). Dan kapihttalis máinnastit Gonagas Harald Hårfagre buolli ráhkisvuođa sámeniidii Snøfridii – son guhte lei dat fávrumus nissonolmmoš dain duovdagiin.

Ja go mun dasto ožžon jearaldaga teáhterhoavddas Rolf Degerlundas, bagadallat Arne Berggrena dramatiserejuvvon máidnasa, gal in eahpidan ge: Viimmat bessen buktit juoidá iežan Islándda kulturárbbis Sápmái.

“Snøfrid” máinnas lea dan stuora ráhkisvuođa fámu birra, mii sáhtá vahágahttit, muhto maiddá hukset, ja olbmo mátki seavdnjadasa čađa beassat čuovgadassii. Bihtá lea maiddá guovtti álbmoga birra, eallán bálddalaga čuđiid jagiid, muhtomin ráfálaččat ja lotnolassii, muhtomin fas eahpeluohtámušain ja vašiin.

Bures Boahтин

Haukur J. Gunnarsson
Bagadalli

regi

Snefrid: Ingá Mária Sarre, Áhku/Mormor: Mary Sarre
Gooven/Foto Johan Mathis Gaup

FRA HARALD HÁRFAGRES SAGA AV SNORRE STURLASON I HEIMSKRINGLA:

Julaften, mens kongen satt til bords, kom en viss Svåse på døren og sendte bud inn til kongen om at han skulle komme ut til ham. Kong Harald ble oppbrakt over å få et slikt bud, og han som hadde gått inn med budet, måtte gå ut og si at kongen var sint. Men Svåse ba mannen gå inn en gang til og si at han var den finnen som kongen hadde gitt lov til å btegge en gamme på den andre siden av bakken der borte. Kongen gikk ut, og selv om noen advarte ham, ble det til at han på andres oppfordring lovet å bli med finnen hjem, og så la de i vei over bakken.

I gammen sto Svåses datter Snøfrid opp og skjenket kongen en bolle full av mjød. Hun var den skjønneste kvinne noen kunne se. Kongen tok både ølbollen og hånden hennes, og i samme øteblikk var det som en het ild fór gjennom kroppen på ham, og han ville ligge med henne med én gang, samme natten. Men Svåse sa at det kunne ikke skje med hans samttkke, med mindre kongen festet henne og giftet seg med henne på lovlig vis. Kongen festet Snøfrid, giftet seg med henne og ga seg hen til henne i en slik elskovsørske at han glemte både land og rike og alle sine kongelige plikter. De fikk fire sønner; Sigurd Rise, Halvdan Hålegg, Gudrød Ljome og Ragnvald Rettillbeine.

Så døde Snøfrid. Men hun skifet ikke på noen måte farge, hun var like rødlett som da hun levde. Kongen satt hele tiden hos henne i den tro at hun ville livne til igjen. Slik sørget han i tre år over den døde, mens folket sørget over at kongen var blitt gal. For å få slutt på galskapen kom legen Torleiv den vise og helbredet kongen med stor klokskap, først ved å snakke ham etter munnen, omtrent på denne måten: *“Det er ikke underlig, konge, at du minnes en så vakker og høtbåren kvinne, og hedrer henne, slik hun selv ønsket det, med silkeputer og kostelige tepper, men du ærer både henne og deg selv mindre enn det sømmer seg ved at du allfor lenge har latt henne ligge i de samme klærne. Det ville vært langt bedre at hun ble fittet, og klærne skiftet under henne.”* Og straks hun ble løftet ut av sengen, slo stank og vondlukt og alle slags fæle dunster opp fra liket. Man gjorde i all hast opp et bål og brente henne. Først ble hele kroppen blå og ut vellet ormer og øgler, frosker og padder og alskens ekle krtp. Hun sank i aske, men kongen steg til visdom, glemte all galskap, strte riket og ble sterk som før, hadde glede av sine menn og de av ham, og riket av dem alle.

OASÁŠ HARALD HÁRFAGRE MUITALUSAS, SNORRE STURLASON HEIMSKRINGLA GIRJJIS:

Juovlaruohtta go Harald lei boradeame, bodii Svåse uvssa duohkai ja gohčui gonagasa boahit su ságaide. Gonagas hárpmai ja sáddii bálvvá fas olggos dieđihit ahte gonagas lei hárbman. Muhto Svåse bivddii bálvvá fas doalvut sága sutnje, ja cealkit ahte son dat lea dat sápmelaš geasa gonagas lei addán lobi cegget goađi nuppe beallái čoru.

Gonagas mieđai boahit olggos, vaikko muhtimat nevvo ahte ii galgan, ja muhtimat fas ávžžuhedje vuolgit su mielde. Movt dál juo leaš, de vulggii son árjke sápmelačča mielde su goahái.

Goađis lei Svåse nieida Snøfrid, dat čábbámus nieida dain duovdagiin. Son fálai gonassii juhkamuša. Gonagas válddii vuostá juhkamuša ja dan čalbmeravkaleames go guoskkehii sutnje, de báhkkanišgođii anistumiin ja háliidii su dakkaviđe. Muhto Svåse biehttalii ja dajai ahte gonagas ferte baicca lobálaččat náitalit suinna.

Gonagas válddii su moarsin ja náitalii suinna. Son ráhkistii su nu meariheamet ahte vajálduhtii riika ja iežas gonagaslaš doaimmaid. Soai oáččuiga njeallje bártnei; Sigurd Rise, Halvdan Hålegg, Gudrød Ljome ja Ragnvald Rettillbeine.

De jámii Snøfrid, muhto ii sus rievdan ivdni ja son lei seamma ruksesmuđot nu go ealidettiin. Gonagas čohkkái čađat su luhte dainna doavvuin ahte son fas ealáska. Gonagas moraštii golbma jagi ja riika álbmot moraštii go gonagas lei dájaskan. Guvllár Torleiv dálkkodii gonagasa viissisvuodain ja dajai gonagassii sullii ná: *“Ii leat imaš ahte don muittát dakkár fávrros ja gutnálaš nissona ja gudnejahtát su, silkeboalstariiguin ja divrras ránuiguin, nu go son ieš háliidii, muhto it don gudnejahtte su, it ge iežat ge, go nu guhká leat diktán su veallát molssotkeahtát sus biktasiid. Livčče mihá buoret sirdit ja molssodit su.”* Dakkaviđe go lokteje su seanggas, šattai nu guohcaháđja liikkas ahte fertejedje dolá cahkkehit ja boaldit dan. Rumaš šattai áibbas alihin ja das álge ihtit gearbmašat ja riichihat ja juohkelágán fasttes lusttuhis divrrit. Son bulii gutnan, muhto gonagas gal jierpmálašvuodain fas stivregodii riika, ja šattai lihka fámoláš go ovdal ge. Ja álbmot gudnejahtte su.

Sigurd: Anitta Suikkari, Harald: Ånte Siri / Govven/Foto Johan Mathis Gaup

Ilfas: Egil Keskitalo / Govven/Foto Johan Mathis Gaup

Snefrid: Ingá Márrjá Sarre, Svåse: Nils Henrik Buljo / Govven/Foto Aslak Mikal Mienna

Álgočájálmás/Urpremiere: 12.01.2018 Guovdageaidnu/Kautokeino

Čálii/Forfatter: Arne Berggren

Goziheaddji, Liigeoasit, Lávlla- ja luohteteavsttat/

Inspisient, Tilleggsscener, Sang- og joiketekster: Rawdna Carita Eira

Bagadalli/Regissør: Haukur J. Gunnarsson

Koreográfá ja bagadallanveahkki/Koreograf og regiassistent: Elle Sofe Henriksen

Lávdehábmjejeaddji/Scenograf: Bård Lie Thorbjørnsen

Lávdehábmjejeaddji 2/Scenograf 2: Maja Von Hanno

Bivtashábmjejeaddji/Kostymedesigner: Berit Marit Hætta

Čuovgahábmjejeaddji/Lysdesigner: Steinar Lohne

Šuokŋadahkki/Komponist: Olav Johan Eira

Áhku luohti/Mormors joik: Mary Sarre, Olav Johan Eira

Muohtovuoidan, Vuovttat ja Hápmadahkki/Maske og Hår: Trude Sneve

Jorgalan davvisámegillii/Nordsamisk oversettelse: Britt-Inga Vars

Jorgalan lullisámegillii/Sørsamisk oversettelse: Ellen Bull Jonassen

Jorgalan suomagillii/Finsk oversettelse: Anitta Suikkari

Giehtagiellakonsuleanta/Tegnspråkkonsulent: Kristin Sara

Teavsttat Hávamálas ja Voluspáas/Tekstutdrag fra Hávamål og Voluspå

Báddejun jienat/Vokalopptak: Egil Keskitalo, Mary Sarre,

Anitta Suikkari, Ingá Márjá Sarre, Ingor Ántte Áilu Gaup

Fidjøl/Fele: Anja Saiva Bongo Bjørnstad

Neavttárat/Skuespillere: **Snøfrid**: Ingá Márjá Sarre,

Harald: Ánte Siri, **Sváse**: Nils Henrik Buljo

Iljas: Egil Keskitalo, **Sigurd**: Anitta Suikkari

Áhkku/Mormor: Mary Sarre,

Noaidi/Volven: Anja Saiva Bongo Bjørnstad

Lávdedoarrunkoordináhtor/Stuntkoordinator: Ingá Márjá Sarre

Lávdedávvirduojár/Rekvisitør: Ole Thomas D. Nilut

Goarrut/Syere: Ann Majbritt Eriksen, Gerlinde Thiessen

Govvejeaddji/Fotograf: Johan Mathis Gaup

Plakáhta ja prógrámma gráfalaš hábmjejeaddji/

Grafisk design plakát og program: Kerstin Andersson

Buvttadus-ja čájálmasteknikárat/Produksjons- og turnéteknikere:

Bernt Morten Bongo, Olav Johan Eira, Ole Thomas D. Nilut, Bernt Roger Somby

SNØFRID

Prógrámmaovddasvástideaddji/Programansvarlig: Rolf Degerlund

Ekonomiijahoavda/Økonomisjef: Anne Marie Turi

Diehtjuohkinjođiheadji/Informasjonsleder: Brita Triumf

Buvttadeaddji/Produsent: Leif Isak E. Nilut

Teáhterhoavda/Teatersjef: Rolf Degerlund

Mii giitit/Takk til: Ensemble Nord, Scene Finnmark, Haldis Hoas, Dramatikkens hus, Theresa Gråfe

Lávdegiella: Davvisámegiella. Čájálmás tekstejuvvo lullisámegillii, dárogillii ja suomagillii.

Scenespråk: Nordsamisk. Forestillingen tekstes til sørsamisk, norsk og finsk.

Guovdageaidnu/Kautokeino 2018 . Govven/Foto G. Andrushko

Sigurd: Anitta Suikkari, **Snøfrid:** Ingá Márjá Sarre | **Snøfrid:** Ingá Márjá Sarre, **Noaidi/Volven:** Anja Saiva Bongo Bjørnstad / **Govven/Foto** Johan Mathis Gaup

Ilfas: Egil Keskitalo, **Harald:** Ante Siri / **Govven/Foto** Johan Mathis Gaup

Snøfrid: Ingá Márjá Sarre, **Harald:** Ánte Siri / **Govven/Foto** Johan Mathis Gaup

ÁLGOČÁJÁLMAS/URPREMIERE

Guovdageaidnu/Kautokeino	12.01.	18.00	Kulturviesus/Kulturhuset
	13.01.	18.00	Kulturviesus/Kulturhuset
	15.01.	18.00	Kulturviesus/Kulturhuset
Karášjohka/Karasjok	17.01.	18.00	Faláštallanvisttis/idrettshallen
	18.01.	18.00	Faláštallanvisttis/idrettshallen
Vuonnaabahta/Varangerbotn	22.01.	18.00	Servodatviesus/samfunnshuset
Deatnu/Tana	23.01.	18.00	Birasvisttis/Miljøbygget
Ohcejohka/Utsjoki	24.01.	18.00	Ohcejohntjálmmi skuvllas/ Koulussa
Anár/Inari	25.01.	19.30	Sajos
Vuohčču/Vuotso	26.01.	18.00	Skuvllas/Koulussa
Giepmá/Kemi	28.01.	17.00	Kemin kaupunginteatteri
Luleju/Luleå	30.01.	19.00	Norrbottensteatern
Johkamohki/Jokkmokk	31.01.	19.00	Folkets hus
Giron/Kiruna	01.02.	18.00	Folkets hus
Áltá/Alta	05.02.	18.00	Alta kultursal
Ráisa/Storslett	06.02.	18.00	Halti kulturlávdi/Kulturscene
Olmáivággi/Mann dalen	07.02.	18.00	DÁG- Senter for nordlige folk
Romsa/Tromsø	08.02.	18.00	Rådstua Teaterhus
	09.02.	18.00	Rådstua Teaterhus
Skánit/Skänland	12.02.	18.00	Skänlandhallen
Hábmer/Hamarøy	14.02.	18.00	Hamsunsenteret
Maahvie /Mo i Rana	16.02.	18.00	Samfunnssalen
Tráante/Trondheim	19.02.	18.00	Olavshallen
Hamar	21.02.	18.00	Teater Innlandet
Oslo	23.02.	20.30	Det Norske Teatret
	24.02.	15.00	Det Norske Teatret
		17.30	Det Norske Teatret

Snøfrid 2018

Dieđut/info

Lávdegiella/Scenespråk: Davvisámegiella/Nordsamisk

Tekstejuvvo lullisáme- dáro- ja suomagiella/Tekstes til sydsamisk, norsk og finsk

Bistá/Varighet: 80 min

Harald: Ånte Siri, Iljas: Egil Keskitalo / Govven/Foto Johan Mathis Gaup

Harald: Ånte Siri, Snøfrid: Ingá Márijá Sarre / Govven/Foto Johan Mathis Gaup

Snøfrid: Ingá Márijá Sarre, Áhku/Mormor: Mary Sarre
Noaidi/Volven: Anja Saiva Bongo Bjørnstad / Govven/Foto Johan Mathis Gaup

Noaidi/Volven: Anja Saiva Bongo Bjørnstad, Áhku/Mormor: Mary Sarre / Govven/Foto Johan Mathis Gaup

beivvas.no

 SÁMI
SAMI NATIONAL THEATRE
NAŠUNÁLA
TEÁHTER
GUOVDAGEAIDNU NORGÁ